

Veritable Vision

פרשת תולדות תשפ"ו

GENESIS

PARASHAS TOLDOS

27/1-11

¹ And it came to pass, when Isaac had become old, and his eyes dimmed from seeing, that he summoned Esau, his older son, and said to him, "My son." And he said to him, "Here I am." ² And he said, "See, now, I have aged; I know not the day of my death. ³ Now sharpen, if you please, your gear — your sword and your bow — and go out to the field and hunt game for me. ⁴ Then make me delicacies such as I love and bring it to me and I will eat, so that my soul may bless you before I die."

Strive For Truth - R' Dessler (37)

⁴ First we have to understand how a blessing can possibly be won by a trick. Surely the blessing depends on the intention of the person who is giving it? And even if we succeed in overcoming this difficulty, we must still ask why it was decided in heaven that Ya'akov should obtain (the blessing by deceit rather than in a straightforward manner. And how could Yitzhak prefer 'Esav to Ya'akov?

² Are we to understand that he knew nothing whatsoever of 'Esav's character?

This last question is raised by the Zohar, which asks: Surely our Father Yitzhak was a prophet and the *Shechina* was constantly with him; how could he not notice 'Esav's true character? The answer given is that Hashem hid the truth from him so that Ya'akov would be blessed "not according to Yitzhak's ideas, but according to Hashem's ideas."² This obviously needs further elucidation.

There is another difficulty. In one *midrash* we are told that the word *begadav* [his garments] is to be read as *bogedav* [his traitors]. The *midrash* explains that Yitzhak saw in a prophetic vision that from this person standing before him there would descend *resha'im* who would be traitors to God and to the Jewish people, and when he saw the final outcome, he blessed him. Two such traitors are mentioned, Yosef Meshitta and Yakum of Tzereidot, who, on two separate occasions in a time of persecution of the Jewish people, joined the enemies of Israel, but by hearing a few words which went straight to their hearts, each made full repentance and gave up their lives in the process.³ Why should this have induced Yitzhak to give the blessing?

וכסית ממני ולא גלית שהוא איש, וגרמת אלי הצער הזה, יהי רצון שיהא לך כסיות עינים, ונתקיים בורעה, דכתיב ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו מראות ע"כ, והיינו

שהקללה היתה על מה שהיא כסיתה והעלימה ממנו האמת, שאברהם הוא איש, והטעתו להגיד שהוא אחיה וגרמה לו הצער, לכן קללה, ונתקיים בורעה מעין אותה מדה, היינו שגם עשו העלים וכסה את רשעותו מיצחק, והטעה אותו שיחזיקו לצדיק, ולזה גרמה

2

1. And his eyes dimmed from seeing. Isaac was 123 years old then. Accordingly, the year was 2171 from Creation (see also chronology in 25:17).

Rashi offers three reasons for Isaac's failing eyesight:

(a) From the smoke of the incense that Esau's wives offered to their idols. [The greater a person is, the more sensitive he is to evil. Isaac, more than anyone else, was affected by the idolatrous incense smoke that contaminated his surroundings.] Further, God caused him this blindness to spare him from continuing to see idol worship in his household (*Tanchuma*). (b) When Isaac lay bound on the altar at the *Akeidah*, the ministering angels wept over him. Their tears fell into his eyes and dimmed them. [This means that Isaac saw a Heavenly vision of the suffering angels, a sight beyond ordinary human powers, and the "glow" of the vision weakened his eyes (*Yefeh To'ar*) (*Bereishis Rabbah*).] (3) Providence caused his blindness so that Jacob might receive the blessing [without Isaac realizing whom he was blessing] (*Tanchuma*).

In the plain sense, his blindness was nothing more than a natural manifestation of old age, just as Jacob's eyesight failed him in his later years [48:10] (*Ramban*). Alternatively, it was in punishment for Isaac's failure to restrain Esau's wickedness (*Sforno*).

3 עיניו אצלו

הכחיה של מלאכי השרת, ולכאורה צ"ע טובא, מלאכי מרום כשראו מעמד מרומם ונשגב זה של העקידה, אב עוקד את בנו ומקדש שמו יתברך, שמו של מלך מלכי המלכים מחקדש בעולם, שזהו תכלית הכריאה, האם יש מקום לככות, הרי היתה צריכה להיות שמחה הכי גדולה אצל מלאכי השרת כשראו מעמד גדול

טה

יוסף

תולדות

5 באר

בגמ' מגילה (כח א) א"ר יוחנן אסור להסתכל בצלם דמות אדם רשע כו', ר' אלעזר אמר עיניו כחות, שנאמר ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו מראות, משום דאסתכל בעשו הרשע, ומקשה הגמ' והא גרמא ליה, והא א"ר יצחק לעולם אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך, שהרי אבימלך קלל את שרה ונתקיים בורעה, שנאמר זהה הוא לך כסות עינים, אל תקרי כסות אלא כסית עינים, ומתוך הגמ' הא והא גרמא ליה.

6a לכאורה אינו מובן, כיון שגם קללת אבימלך גרמה לה, א"כ שוב אין מכאן ראיה שהמסתכל בפני רשע שעניו כחות, כיון שגם קללת אבימלך גרמה לזה.

ואפשר לבאר בזה, שבאמת הראיה היא מוכרחת, דהנה הטעם מה שיצחק הסתכל בעשו בנו, הוא משום שהיה מחזיקו לצדיק, כי אם היה יודע את רשעותו בודאי שלא היה מסתכל בפניו, אלא משום שהיה נעלם ממנו מעשיו והיה מחזיקו לצדיק, אולם זה גופא מה שנכשל יצחק בזה שלא ידע ממעשיו עשו, זה היה נמשך מקללת אבימלך, והיינו מאי דאיתא בגמ' ב"ק (צג א), דזה לשון הגמ' שם: אר"י אל תהי קללת וכו' שהרי אבימלך קלל את שרה וכו', אמר לה הואיל

ידוע, מה שמובא בספרים הק' בשם מרן הבעש"ט זי"ע, בגנות ההסתכלות בפני אדם שאינו קשור לבורא ית"ש, וכך הם דבריו ככתבם וכלשונם בספר צוואת הריב"ש (התנגות ישרות, אות ג): וגם לא יסתכל בפני בני אדם כשמדבר עמהם, אם מחשבותיהם אינם לבורא יתברך תמיד דבוקה, כי יהיה לו פגם בנפשו מחמת ההסתכלות, ובבני אדם כשרים שמחשבותיהם דבוקה בהבורא יתברך יסתכל דוקא, ויקנה קדושה בנפשו.

By professing his commitment to the truth, the litigant portrays himself as a righteous man. Unlike an effort to corrupt a judge, which would likely result in the judge throwing the book at him, this type of bribe can prejudice the judge without his realizing it. If the litigant is so virtuous as to care only about the truth, the judge will subconsciously begin to reason that he is in the right. Imagine if in the previous case the litigant was in court for a dispute over one thousand dollars and he paid the judge five thousand dollars to cancel his other commitments and devote himself to researching this case for the next few days to guarantee that he comes to the correct conclusion. That judge will naturally feel that this litigant must be an extraordinarily honest person as he is willing to pay far more than the amount in dispute just to ensure that the money goes to whoever rightfully deserves it. Now this judge will be incapable of judging the case fairly due to his preconceived notions of this litigant's honesty.

That is why this type of bribe is so insidious as to be capable of "blinding" a judge to the truth. It is also why Eisav's "bribes" were so successful in misleading his father. Like the litigant in the previous case, Eisav presented himself to Yitzchak as a man of virtue and piety — a pretense that Yitzchak accepted and that ultimately cost him the ability to see.

13-6

גם על שהוציא מאתנו נקודת הגויי שקייט' דהיינו נקודת היצר הרע היושב בפתח לבנו והוא שורש הפורה ראש ולענה להדיחנו מעבודת ה', ועל זה אנו מברכים להקב"ה שמסייע לנו ונותן בנו הכח והיכולת לבעור מן העולם ולהתגבר עליו. וכמו שמובא על החפץ חיים זצ"ל שבכל בוקר בהגיעו לברכה זו היה נעצר מלהמשיך אמירתו, והמתין זמן מה ומתבונן ובודק עצמו היטב אם אין בו שום נקודה גויית טמונה בעומק הלב.

ואם לא ישמור האדם על עצמו ולא ישגיח על מעשיו בעינים פקוחות על כל צעד ושעל, הנה יכול ח"ו ליפול לדיוטא התחתונה ביותר ולאבד עולמו לגמרי. ואל יתברך בלבבו לאמור שלום יהיה לי כי יצר הרע אינו יכול לפתוחו אלא בכמה דברים קלים של מה בכך, אלא יחשוב ויתבונן מה שלימדנו חז"ל בגמרא (שבת קה:) שכך אומנתו של יצר הרע היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו עבוד עבודה זרה והולך ועובר. ועוד זאת אמרו (יומא פו:) כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר. וכל זאת למה, כי אם אינו משים לב לבדוק מצבו בעוד העונות מעטים, הרי אינו יודע היכן הוא עומד ומהו מעמדו האמיתי, ומשום כן אינו יודע כלל שיש עבירות בידו ויורד ונופל נפילה אחר נפילה.

והחילוק בין מי שמתייחס ברצינות לכל מעידה קטנה ונותן לב לתקנה מיד, לבין כאלו המזלזלים בכישלונות וחושבים שאינם ניזקים מהם, הוא כרחוק מזרח ממערב אלפי מילין, כי האמת היא שבכל סטיה קטנה מדרך הישר הריהו מסכן

(P) קסאן

ואפשר לומר ששלשת הטעמים האחרונים ענין אחד להם והוא בהא תליא, כי כאשר קילל אבימלך את שרה פעלה קללת הדיוט בורעה שיתקלל, ומכח קללה זו כהו עיניו של יצחק, ומאחר שכהו מאורם לא היה יכול לראות בנגעי בנו ולא הכיר ברשעתו, וממילא לא מחה בו שיעזוב מעשיו הרעים. ואחר שלא הכיר ברשעתו, לכן גם לא נמנע מלהסתכל בפניו ונמצא שהסתכל בפניו של עשו הרשע.

ולפי זה נמצאנו למדים, שהשורש העיקרי שבטעמים הוא מה שנתכסו עיניו ע"י קללת אבימלך, שמכסות עינים זו הגיע שלא ראה את המידות הרעות שנשתרש בהם בנו ולא מיהה בפניו עליהם. ויש לנו ללמוד מכאן לימוד גדול בעבודת האדם עלי אדמות, שהמונע הגדול לזכות לקרבת אלוקים הוא כאשר מכסה עיניו שלא לראות מידותיו הרעות ואינו חי בחשבון ושמירה על מעשיו, ואינו משגיח על עצמו די

הצורך, כי על כן מחויב כל בר ישראל להיות עיניו פקוחות להשגיח על מצבו הרוחני, ולהכיר את חלקי נפשו הלא טובים שנשתרבו אצלו, כדי שמתוך כך יעקורם מעמו וישרש אחריהם מהר מאוד לפני שיטמאו אותו לגמרי, וישפר דרכיו מכאן ולהבא.

ועלינו להבין זאת כי אם על הזולת צייתה התורה (ויקרא יט יז) 'הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא', הלא דברים ק"ו שהאדם על עצמו מחויב לעמוד על המשמר ולהוכיח את עצמו תמידין כסדרן כדי שידע מה הם מידותיו הרעים ואילו מהם צריך לשפר ולתקן.

אך הסיבה שאין בני אדם נוהגים כך היא, מפני שעניי בני אדם מכוסים וכהים מראות מצבם האמיתי, וע"ד שאמרו חז"ל (משנה ג' פ"ב מ"ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו. ועל כן אינם חשים לעיין בנגעיהם האישיים ולבודק את הטעון תיקון, וממילא אי אפשר להם לבוא לתיקונם הנצרך.

15

פסקה ע"ב כ"ז צעד ושעל ממעשיו

ואין הדברים אמורים רק על עבירות קשות, אלא על כל פרט ופרט מהנהגת האדם צריך שיהיו עיניו פקוחות להכיר בנגעי הנפש הצריכים תיקון וכפרה. וכמו שבאר אחד הצדיקים על הברכה שמברכים בכל יום ברכת 'שלא עשני גוי', דלכאורה מה ענין יש לברך ולחזור ולברך הברכה הזו כל יום ויום, הרי ההודאה על שנבראו יהודים היה די שנאמרה פעם אחת לכל החיים. וביאר, שאין הברכה אמורה רק על עצם היותנו חוסים תחת כנפי השכינה, אלא

~ The Concept of Watchfulness

What exactly is Watchfulness?

The concept of Watchfulness is that man must be careful in his deeds and in his dealings. In other words, he should contemplate his deeds and his ways, to see if they are good or not; we must be extremely cautious at all times, and take our actions seriously.

~ How are we to achieve this? Consider the behavior of a person carrying a priceless crystal bowl. Well aware that dropping it would mean the destruction of a small fortune, he exercises maximum caution and avoids unnecessary risks. Contrast his

behavior with that of a person holding a worthless trinket; the latter will hardly take his burden as seriously as the former. By the same token, when we stroll down a quiet street we feel little need for special precautions. But when we navigate a tightrope, where a false move means injury, mutilation or death, the caution level skyrockets.

Watchfulness means relating to this world as if we were walking a tightrope. He should not abandon his soul to the dangers of destruction, God forbid, and not walk the paths of habit like a blind man in darkness. Behold, this is something which his intellect certainly demands of him. We must think about we are doing and maintain control over our actions. We need to understand exactly what it is we are doing and how it should be done. In this life, there is no place for instinctive or impulsive movement. When we run, we must know why we are running; man is not an animal. Actions must be controlled rather than spontaneous. They must be carefully checked and double-checked: Are they good? Are they bad? Where are they leading us?

19 ~ Don't Just Do - Think

He should not allow himself to drift into the danger of destruction, God forbid. Drifting equals

danger. Lack of thought, lack of control, and lack of introspection all equal danger. In this world, there is no room for drifting. We must subject ourselves and our behavior to careful analysis: What are we doing? Is it right or is it wrong? He should not walk the paths of habit like a blind man in the darkness, who gropes his way through life by instinct.

~ Awareness. Understanding. Analysis. Control. These are the ingredients of a life properly lived. Intellectually, no one could disagree.

עצמו סכנה גדולה, ועבירה אחת קלה ביותר יכולה לחולל שינוי לרעה בכל מהותו. ונמשיל זאת לשני בני אדם העומדים בתחנת הרכבת ומדברים אחד עם השני, זה עומד על מדרגות קרון הרכבת פנימה, והשני רגליו על הארץ. והנה כל עוד הרכבת עומדת על מקומה אין רואים חילוק גדול בין שניהם, כי הם עומדים צמודים אחד לשני, ובשביל כן אם זה העומד בתוך הקרון אומר לחבירו לעלות אליו, אינו יודע החבר לשם מה עליו לעלות, הרי גם כך אנחנו עומדים ביחד. אבל ברגע שהרכבת מתחילה לנוע, אזי ההוא שעמד בתוך הקרון יגיע מהר למחוז חפצו, והשני ישאר עומד על מקומו בתחנה.

וכך הוא בעבודת ה', שהאדם המשיג על עצמו על כל צעד ושעל, וכשכא אליו היצר הרע לפתותו לעבור איזו עבירה קטנה הריהו מבין מיד את חומרת המצב ויודע שנטיה קטנה זו תגרוהו לשאול תחתית, אזי יוכל להגיע לגדלות. אבל אם לא ישים לבו לערך המעשה הקטן ויהפתה לחשוב שאין בכך כלום ואינו צריך להתייחס לכך ברצינות, הרי יגרום לעצמו שיסאר כל ימיו לעמוד באותו מקום שהתחיל בו ולא יתקדם כלל בעבודת ה'.

ולמה הדבר דומה לשני בני אדם ההולכים בדרך ביחד, אחד מהם נושא בכיסו מרגלית יקרה, והשני אינו נושא עמו כלום, והנה זה פשוט שהעומד מן הצד יוכל להבחין תיכף מיהו הנושא מרגלית בחיקו ומי אינו נושא כלום, שהאדם הזה בעל המרגלית יתהלך אחוז תזוית וחסר מנוחה ויהיו עיניו פתוחים לרווחה ומסתכלים מלפניו ומאחוריו שמא יבוא עליו איזה גנב

או שודד, ובכל פרשת דרכים יתורו עיניו אחר כל דמות חשודה שמא ליסטים מזוין הוא. אבל האדם שאינו נושא כלום בחיקו, הוא מתהלך נטול כל דאגה ונהנה בהליכתו.

והנה כי כן כאשר האדם יודע ומכיר ברום ערכה של כל מצוה, וגודל ההפסד שמפסיד מכל עבירה קטנה, הלוא יחשיב את עצמו כנושא מטמוניות יקרות מפז שכל ערך שבעולם לא ישוו בה, וממילא יזהר בכל כוחו לעמוד על המשמר היטיב שלא לאבד רגע אחד לבטלה ושלא להיכשל בשום חטא ועבירה אפילו הקטנה ביותר.

28a שאל להפסיד השראת קדושה המושפעת עליו

וכאשר מתרגל האדם לפקוח עין תמיד על מצבו, ולחיות בערנות על כל צעד ושעל, הנה מרוויח בזה עוד, שע"י כך יוכל לשים לב לכל דבר שבקדושה הנעשה סביבו, וכל ענין טוב שיראה יעשה הדבר עליו תיכף רושם טוב, ויושפע ממנו להפיק מכך התועלת המרובה עבורו.

6

שאתה מוציא יהיה שלך, נכנס והוציא מנורה של זהב, אמרו לו אין דרכו של (הדיוט להשתמש בו, אלא הכנס פעם שניה) ומה שתוציא אז שלך יהיה, ולא קיבל עליו. א"ר פנחס נתנו לו מכס שלש שנים ולא קיבל עליו, אמר, לא דיי שהכעסתי לאלוקי

גדולה כח ההשפעה שבכל דבר שבקדושה יש לנו ללמוד ממה שמסופר במדרש בפרשתינו (ב"ד סה כב) על הפסוק (כו כז) 'ירח את ריח בגדיו ויברכהו', כגון יוסף משיחא, בשעה שבקשו שונאים להיכנס לחר הבית, אמרו הרשעים יכנס אחד מהם מחלף יצאנו לבד

The Measure of Greatness

In the language of Torah literature, this kind of hidden agenda is called *negius*, subjectivity. Subconscious forces are constantly at work in our minds and hearts, steering us in directions not necessarily of our conscious choosing. We are incessantly swayed by considerations of financial gain, personal honor, love, hate, resentment, envy, ambition, even if we are unaware that this is happening. By their constant probing of the underlying motivations of the

people in the Torah, the Sages are letting us know that *negius* always affects behavior.

✧ Every decision we make, everything that we do is instigated by reasons within reasons and motives within motives, but often we don't realize it. The Torah states, "*Hashochad ye'aver eini chachamim*. Bribery blinds the eyes of the wise." We are in a constant state of being bribed by our subconscious, which seeks to gain advantages of which we are not even aware. So we speak without knowing why we say the things we do. And we act without realizing why we do the things we do. But there are always reasons, and if we really want to gain control of our lives, we owe it to ourselves to discover our own hidden agendas and motives.

~ Sometimes, you will hear people say, "Look, I admit I am a *noge'a*, that I am biased, but I am telling you that this information I am giving you is the pure and simple truth." They may think that once they acknowledge their bias they are capable of giving you the pure and simple truth. But they are absolutely wrong. Their bias blinds them and distorts their vision. They themselves wouldn't recognize the pure and simple truth if it were staring them in the face.

• The measure of personal greatness, therefore, is the extent of a person's ability to rise above his hidden agendas, to resist the rationalizations and distortion offered up by his bias and to face the unadulterated truth with courage and determination.

25 Personal Solutions

• So what are we supposed to do? How are we supposed to get in touch with our inner selves? How are we to discover and overcome our hidden agendas?

I suggest a three-step program.

~ First, learn *mussar*. I know that this is not a popular message in this day and age; it is considered old-fashioned and anachronistic. But it works. Through the Torah, we can study and examine ourselves, but it is very hard for to accomplish this without the help of the Sages and the commentators who specialized in this field. They distilled these thoughts and concepts and made a realistic regimen of self-improvement accessible to us.

Today, just about all the classic works of *mussar*, from *Chovos HaLevavos* to *Mesillas Yesharim* to *Orchos Tzaddikim*, have been translated into English and other languages. You don't have to know Classical Hebrew and you don't have to be a scholar in order to read these works. And as you read them, you will discover yourself (on almost every page. "Oh no!" you will cry out. "That's me!" But you need not despair. The answers are there as well.

~ So the second step is to establish that kind of relationship with a Rav, someone who will know you over the long term and understand you perhaps better than you understand yourself. And that is a good thing.

✧ My suggestion for the third step is again the advice of the same Mishnah in *Avos*, "*K'nei lecha chaver*. Acquire a relationship with a friend." Everyone needs a good friend. You don't have to have ten

פעם אחת אלא שאכעיסנו פעם שניה, מה עשו לו נתנו אותו בחמור של חרשים והיו מנסרים בו, היה מצוות ואומר ווי אוי אוי שהכעסתי לבוראי.

ובאשר מתבוננים במעשה זה הלוא יפלא ✧ מאוד, היאך נהפך לבכו מן הקצה אל הקצה תוך שעה קלה כזו, שהרי רגע קודם היה מוכן להיכנס לתוך היכל הקדוש ולחללו בבזיון מחפיר, ומיד אח"כ הגיע למדרגה גדולה של מסירות נפש, ויצאה נשמתו מתוך יסורים נוראים ותשובה שלימה. וכיאר הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן מפוניבז' זצ"ל, שלמדרגה זו הגיע באותו רגע שנכנס לבית המקדש, שכאשר דרכה רגלו על מפתח הר הבית האירה רוח הקדושה ששרתה שם לתוך פנימיות לבו ועשתה עליו רושם עז כזה שתיכף כשיצא התחיל להרהר בתשובה והגיע עד למדרגת מסירות נפש בפועל ממש.

אלא ודאי שיש הבדל מהותי בין רשעים הללו, שאצל יוסף משיחא עדיין פעם ניצוץ הקדושה בתוך עומק לבו, ותיכף כשנכנס למקום הקדוש נתעורר בו אותו

ניצוץ, וללהב יצאה לראות בעיני שכלו את מצבו העגום ולהתעורר לשוב בתשובה שלימה אל ה'. ואילו עשו הרשע התחזק ברשעותו באופן מיוחד וכסה עיני לבו שלא יביטו באור הקדושה השורה סביבו ולא תזריח לתוך נשמתו פנימה, וכאשר לא שם לב להתעורר מכת הקדושה ממילא לא היתה לה כח להשפיע בו בעל כורחו לשנות דרכיו לטובה.

ועל דרך זה שמעתי ביאור נפלא מהגאון רבי שמעון שוואב זצ"ל, על מה שמברכים בברכת השחר 'פוקח עיורים' ושוב מברכים 'המעביר שנה מעיני', דלכאורה יש בזה כפילות דברים כי הרי כבר בירכו על פתיחת העיניים. וכיאר שהברכה האחרונה אינה על פקחת העיניים משינת הלילה, אלא על עיני הלב היא אמורה, והיינו שישנם אנשים שאף שהם מתהלכים בעיניים פקוחות אבל עיני לבם סתומים בשינה ותרדמה עמוקה, שאינם משימים לב על השגחת ה' בכל הנעשה סביבם. ועל שינת לב זו אנו מתפללים שיסיר השי"ת הכיסוי הרוחני מעינינו ונוכל

להשים לב על השגחתו הפרטית ועל רוח הטהרה שמערה עלינו מזמן לזמן להשיב לבנו אליו ולעבודתו.

„מראת ברעתו של רשע, ד"א מראת מכה אותה ראייה, שבשעה שעמד אברהם
אבינו את יצחק בנו תלה עיניו למרום והביט בשכינה" (ב"ר סה, ה). שני הדברים הנם
אחד, יצחק היה עולה תמימה, תם באמונתו, ועיניו כחו מכה אותה ראייה בשכינה לחדות
למהותו של עשו, אי אפשר היה לו להעלות על דעתו כלל שיתכן לדבר בשפת חלקית
ולבו בל עמו. משא"כ רבקה, היא גדלה בבית לבן והבינה את ערמת החנפים והצבועים

124 | RAV SCHWAB ON CHUMASH

27

What ingredient in the angels' tears could have caused Yitzchak to become blind? Certainly, there must be a much deeper meaning to this midrash.

This midrash is based on a *pasuk* in *Yeshayahu* (33:7), *הן אַרְלִים צָעְקוּ חֶזֶק מְלָאכֵי שְׁלוֹם*. *Angels cried out openly; messengers of peace wept bitterly.* The second half of this *pasuk*, *messengers of peace wept bitterly*, is the key to understanding this mysterious midrash. Like all angels, these "messengers of peace" angels were created to fulfill one mission only. Thus, one can infer that these angels of mercy (were the personification of *shalom*, intensely compassionate, and incapable of looking critically at any event.

When these angels saw the *Akeidah*, they cried. Their tears, a manifestation of their extreme compassion, fell into Yitzchak's "eyes," changing his worldview. It became that of these messengers of peace and mercy, seeing only good in others. This is why Yitzchak, in his old age, became incapable of seeing any fault in Eisav, and was prepared to bless him despite his shortcomings.

30

R' Dessler

As we know, *Yitzhak's* main *midda* was *gevura*—strict judgment. From the point of view of strict judgment (*mid-dat ha-din*), external aids should be given only to the person who needs them, that is, the person who has not yet reached inwardness, but whose service of God is still, to a considerable extent, on the external level. (See above in the essay entitled "Avraham's Service: The Bestowal of *Hessed*," in which we discussed why Noah needed heavenly aid and Avraham did not.) A person whose service has reached the level of complete inwardness does not need such external aids and, according to the viewpoint of strict justice, should do without them.

Yitzhak was aware beyond all possible doubt that his son Ya'akov was a *tsaddik* of complete inwardness. Such a *tsaddik* should be able to win on the basis of justice alone, by the force of his own unaided *be'ira*, without external aids which are in the nature of mercy and charity. If deprivation of such aids makes his path very hard in this

world, what of it? Let him suffer pain, exile, and persecution. All these will serve as challenges, to draw out of him the fullest merits of inwardness. According to this viewpoint, only the most "outward" person should receive blessings. These enable him to continue on his path so that he may eventually do complete *teshuva* and reach the level of complete "inwardness".

31 YITZHAK'S LOVE FOR 'ESAV

Yitzhak knew that 'Esav was very different from Ya'akov. He knew that 'Esav was an "outward" person. He believed, however, that 'Esav, like Yitzhak himself, was engaged in a continual battle with the lower, external aspects of his character. What he did not know was that 'Esav had, of his own free will, virtually extinguished the spark of good in his heart.

כזה, וביארנו דבכית מלאכי השרת היתה על מה שהם לא יכולים לקדש שמו של הקב"ה * כמו האדם השפל, שרק אדם בעל בשר ורוח יכול להגיע למעמד ולמצב כזה, והם בגדלותם אינם יכולים לקדש את ה' כמו האדם השפל, ואדרבה שפלותו של האדם, כשהוא מתגבר על עצמו ומתעלה, זהו תכלית בריאת העולם השפל הזה וזהו קידוש שם שמים שמה"ש אינם יכולים להגיע לזה, שזהו תכלית העולם, שהעולם העכור הגשמי יתעלה ויתקדש ע"י האדם השפל, ודמעות אלו עמדו בעיני יצחק וגרמו לטעותו שיסבור שקידוש שם שמים בעולם צריך להיות דוקא ע"י עשו איש השרה כשהוא מעשר את הכל ועובד ה' זהו קידוש ש"ש האמיתי וזהו תכלית ותיקון הבריאה, והן אמת שעשו שאלו שאלות בור, איך מעשרים את התבן ואת המלח, אבל אדרבה כל כמה שהוא יותר בור ויותר איש שדה ומ"מ רוצה לעבוד את ה' זהו תכלית הבריאה, כי כל כמה שהאדם יותר שפל ומ"מ מתרומם ומתעלה זהו תכלית הבריאה.

29

וזהו הבינו ברוח קדשם, שהשומר שלקח מעשו היא שגרמה לו טעות זה, וכמאמרם בכ"ר שם, ר' יצחק פתח ולא תקח שוחד, ומה מי שנטל שוחד ממי שנתחייב לו [היינו בנן] כזה עיניו, הנוטל שוחד ממי שאינו חייב לו על אחת כמה וכמה, וכשתמצי לומר שתי המימרות משלימות זו את זו ראיית בכית המלאכים על גדלותו של האדם השפל היא שגרמה לו כהיית העינים ע"י השוחד, ואמנם לבסוף כשנכנס יעקב לקבל את הברכות, נאמר וירח את ריח בגדיו ודרשו חז"ל במ"ר שם את ריח בוגדיו כגון יוסי משיחא ויקום איש צדיקה שהיו מזרעו של יעקב והכעיסו את הקב"ה, וחזרו בתשובה וקדשו שם שמים, זהו קידוש שם שמים הגדול ותכלית הבריאה, וכמקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, אבל הכל מזרעו של יעקב נאין ישראל נגאלין אלא בתשובה שזהו תכלית הבריאה, בינה זאת.

32

This explains why Yitzhak wanted to bless his son 'Esav, and not Ya'akov. He loved 'Esav, that is, he lavished upon him attention and affection in order to help him win the battle which Yitzhak thought he was waging against his baser nature. In his idealized vision, he saw in 'Esav a duplicate of his struggles with *gevura* which he personally had undergone years earlier. As the Zohar puts it: "Like loves like."

R' Frod

son that doesn't do an *aveirah*. A *tzaddik* is a person who falls again and again but gets up each time.

A *talmid* of Rav Yitzchak Hutner once wrote to him about his frustrations in the spiritual realm, "I'm tired. I try so hard, but I don't see myself getting any better. I don't see growth. It's such a difficult struggle."

"Never give up," Rav Hutner wrote back, "*Sheva yipol tzaddik vekam*. That's what it's all about. The battles, the struggles, that's a *tzaddik*. What do you think the *passuk* means? That a *tzaddik* gets up even though he falls? That misses the entire point. The true intent of Shlomo Hamelech is to teach us that the way to rise is through repeated falls. You become a *tzaddik* by falling down and rising. You grow from the experience and become a better person. Growth comes from struggle. It is not automatic. You can't coast and grow. You've got to fight to grow. You've got to struggle to grow. You may lose the battles. You may fight and lose them. But you can win the war. You can become bigger by the falls, by the foibles, by the stumbling. That is the road to becoming a *tzaddik*. We can grow from our struggles."

In his letter, Rav Hutner goes on to bemoan the popular biographies of *gedolim* that portray them as perfect people from the womb. The typical *gadol* about whom our children read washed *negel vasser* on his own when he was 1 year old. He knew Mishnayos when he was 6. He never fought with his brothers and sisters. He knew the entire Shas by age 13, wrote a brilliant *sefer* by 20 and was a *tzaddik* every moment of his entire life. So what's the reaction of the reader? This is not a human being. This is an angel. It's an interesting story, but what does it have to do with me? But that's not how one becomes a *tzaddik*. That's not who our *gedolim* were. They were very human, they were very normal, and they had their battles and they had their struggles. They persevered and emerged victorious.

34 "And those who are lost in the land of Ashur will come," prophesied Yeshayahu about Messianic times, "and those who are displaced in the land of Egypt." That is the final *teshuvah*. Those lost in Ashur and those displaced in Egypt will come back and do *teshuvah*.

Who is farther removed, one who is "lost" or one who is "displaced"? asks Rav Tzaddok HaKohen. Surely, the one who is lost is farther removed. Why then does he return before the one who is merely displaced?

We have to understand the difference, explains Rav Tzaddok HaKohen, between the land of Ashur and the land of Egypt. Ashur was a country of rocky, semi-arid hills where

farmers had to struggle and scrape to bring forth the bounty of the land. But Egypt was a breadbasket. You planted in the rich loam, the Nile River overflowed, and you harvested.

If you are lost in the land of Ashur, declares the Prophet, if your life has been a spiritual struggle, if it has been a spiritual battle, if you've had to fight your *yetzer hara*, it will be easier to bring you back, even if you lost the battle. But if you were in the land of Egypt, if you did not struggle against the *yetzer hara*, it will be harder to bring you back, even if you were only displaced.

WHAT IS SIGHT?

To better understand the Torah's concept of "blindness," let us examine the faculty of sight and its deeper implications in terms of human function.

The *pasuk* says:

החכם עיניו בראשו והקטיל בחשך הולך

The wise man has eyes in his head, while the fool walks blindly.³

✓ Shlomo Hamelech is teaching us that man's ability to see is the essence of his wisdom. In fact, the hierarchy of creation relies on this distinction. An inanimate object has no power to see a future; it exists only in the present. It moves only if it is pushed, pulled,

tossed or lifted. It doesn't have the ability to see and choose its destination.

Animals are the next step up on the ladder, because they can use their senses and anticipate a situation. However, they operate within a limited range of options according to pre-set behaviors.

• Animals can see danger coming and respond within that range; they have limited mastery over their fortune.

✓ Then comes man. He can "see" — both physically and rationally. He can see, based on the present situation, what the future holds in store, and he can plan accordingly.⁴ He actually can determine his future through this power of sight, thereby becoming the master of his destiny. Man's ability to plan is an ability to conjure abstract thoughts that then play out in reality. This property is the human being's crowning attribute, which makes him G-d-like.

36 But there is a higher level still, and that is described by Chazal as:

אדם ובהמה תושיע ה', א"ר יהודה א"ה, אלו בני אדם שהם ערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה.

"Man and cattle are saved by G-d" — R' Eliezer Yehuda said in the name of Rav that this refers to people who possess full wisdom yet deprecate themselves to the level of cattle.⁵

This verse refers to a person who, although he is very wise, abdicates his wisdom in the face of HaShem's wisdom. He does not do this because he believes his own wisdom to be deficient or because he would rather not have to think. Rather, he recognizes that when he has stretched himself to the limits of his own wisdom, HaShem's wisdom takes over.

27

The limits of human wisdom can be exceedingly lofty. In fact, this is the means through which Avraham brought himself to HaShem. The Rambam describes his intellectual journey:

כיון שנגמל איתן זה, התחיל לשוטט בדעתו, והוא קטן, והתחיל לחשוב ביום ובלילה, והיה תמיד, היאך אפשר שיהיה הגלגל הזה נוהג תמיד ולא יהיה לו מנהיג, ומי יסבב אותו, כי אי אפשר שיסבב את עצמו, ולא היה לו מלמד ולא מודיע דבר, אלא מושקע באור כשדים בין עובדי כוכבים הטפשים, ואביו ואמו וכל העם עובדי כוכבים, והוא עובד עמהם, ולבו משוטט ומבין, עד שהשיג דרך האמת והבין קו הצדק מתבונתו הנכונה.

Yitzchak was the next step. By being ready to be offered as a sacrifice — the antithesis of any conclusion at which a person could arrive with his own wisdom — Yitzchak became the paradigm of “denigrating oneself to the level of cattle” in the face of HaShem’s wisdom. He stood on top of Avraham’s intellectual shoulders and saw what is above that — HaShem’s wisdom.

This is the meaning of Yitzchak’s blindness. After the *akeidah*,

the light by which he was being led was vastly superior to his own, and his own eyesight “retired.” This is the meaning of Rashi’s explanation that the tears of the angels at the *akeidah* caused Yitzchak’s blindness. Tears are an expression of something that is beyond comprehension and grasp, such as joy or grief that cannot be expressed in words. Although angels are the ultimate beings of comprehension, the *akeidah* was such an incomprehensible act that even they could only respond with tears.

For Yitzchak, however, personal comprehension was no longer relevant. His blindness was neither a punishment nor a handicap, but rather an elevation to a higher plane of reliance on HaShem’s vision rather than his own.

39

DIRECT FROM HASHEM

We now have a key to understanding some of the puzzling aspects of the blessings that Yitzchak gave to Yaakov.

The first of these is why Yitzchak wanted Esav to hunt for the animal he was to prepare as a meal for his father. Yitzchak was a wealthy man and had plenty of his own animals, as evidenced by Yaakov preparing him food without the need to hunt. Why then did Yitzchak want Esav to go out and hunt for animals?

★ The reason is that to get the blessing of Yitzchak, who relied solely on HaShem’s wisdom, Esav had to prepare something that HaShem had provided directly. An animal that is on the farm, the result of human effort and cultivation, would not provide Yitzchak with the strength to give the blessing. And indeed, even when Yaakov brought the goats, he announced, “These are the animals that HaShem chanced upon me.”⁷ This was precisely the quality of the hunt that Yitzchak was looking for.

40 The *berachos* of Yitzchak were meant to come to Yaakov through events that mirrored this attribute of Yitzchak. Almost paradoxically, had these events been preplanned and executed as per that plan, they would be somewhat lacking this quality of “deprecating themselves to the level of cattle.” Yaakov’s *berachah* came about

★ totally because of HaShem overriding human vision and planning.

This answers another question. When Yaakov “tricks” Yitzchak into giving him the blessing, and Yitzchak discovers that he has been fooled, he then proclaims, “And indeed, he (i.e. Yaakov) shall be blessed,”⁸ thus confirming Yaakov’s *berachah*. Why doesn’t Yitzchak say something to the effect of, “May Yaakov not enjoy any of his ill-gotten blessings?” Isn’t this what Yaakov was afraid of when his mother initially suggested that he perpetrate this ruse?⁹

Yitzchak confirms the *berachah* precisely because it did not conform to the plan he had in mind, and thus was clearly a result of HaShem’s wisdom. The “glitch” itself demonstrated that the blessings were appropriately delivered!

41

The Midrash¹⁰ says that it is in the merit of the *akeidah* that we have *birchas kohanim*. This is alluded to in the similarity of the word “כה” that is written regarding both the *akeidah*¹¹ and *birchas kohanim*.¹² What is the connection?

In the context of the *akeidah*, נלכה עד כה (We will go until there) means, “Our activities and actions can only take us up to this point

from here onwards, it is all HaShem’s doing.” This then becomes the starting point for *birchas kohanim*; a person is obligated to use his wisdom and abilities to their utmost, but the point at which his efforts reach their limits is the exact point from which *berachah* takes off.

42

Becoming a Baal Bitachon - R' Abram

THE BITACHON MINDSET

The reason why true bitachon must be all-inclusive would seem to be as we said earlier. Bitachon is not merely the mental act of relying on Hashem in a particular situation or issue. Rather, it is an overall mindset and awareness, based on an absolute *emunah* in Hashem’s management of everything that takes place in the world. Such a mindset must be absolute and all-encompassing — anything less than that is not true bitachon.

Indeed, it is this general mentality that the Chovos HaLevavos seems to be referring to when he says that bitachon gives a person tranquility and

calmness. The all-inclusive nature of such a bitachon prevents such a person from being troubled with any of life’s issues, big or small.

However, it is not only once a person has bitachon that he must make sure of its application to even minor things. Even a person who just embarking on the path of acquiring bitachon must focus on this as well. In fact, an indispensable part of the road to true bitachon is specifically learning to rely on Hashem for everything, even minor concerns that are often easy to overlook. The way a person does this is by accustoming themselves to thinking about how every action that they take, trivial as it might be, is under Hashem’s supervision. This is the starting point when it comes to working on bitachon. The first thing to learn is how to ‘live with bitachon.’ In every action that we undertake, be it big or small, we should try to feel that the success does not depend on us, but rather on Hashem, who is doing everything. This will help us to develop an absolute trust in Hashem, enabling us in time, to become true *ba’alei bitachon*.

43

This explanation touches on the same fundamental point that we saw in the Chovos HaLevavos. A person may have general bitachon, believing that Hashem controls everything and is taking care of him. But if he forgets about Hashem’s involvement in minor issues, he is still not really a *ba’al bitachon*. Indeed, we often see people who are full of bitachon when they are confronted by major life issues. When their life is in peril, their hearts are compromised or their financial situation is shaky, words of bitachon and confidence in Hashem’s kindness flow from their lips. When it comes to the mundane and minor details of day-to-day living, however, those same people seem to forget that these, too, depend completely on Hashem. When they want to purchase something, without realizing it, they are really putting their trust in the storekeeper; when waiting expectantly for the bus to arrive, they are actually relying on the smooth functioning of the bus company — instead of Hashem. Such people have not yet achieved true bitachon.

44

אדם נאמן

ג] והנה שמעתי ממורנו ראש הישיבה הג' ר' שמואל בירנבוים זצ"ל, להקשות על פירוש"י, וכי זקוקים מלאכי השרת ל"באותה שעה נפתחו השמים וראו מלאכי השרת", הלא שם בשמים הכל ברור, ורואים את הכל באופן הכי ברור.

★ ותירץ, שהיא הנותנת, והיינו מאחר ששם בשמים הכל ברור, אז לא היה מקום לירידת דמעותיהם של מלאכי השרת. ולכן, מה עשה הקב"ה, "נפתחו השמים וראו מלאכי

השרת", בראייה של האי עלמא, של העולם שאינו ברור כלל, ואז כבר היה מקום לדמעותיהם.⁶⁶